

Haal streep door plannen met VIC

BIGGEN BIJ VIC STERKSEL. FOTO IRENE WOUTERS

Een verkorte versie van de open brief waarin omwonenden en belanghebbenden het bestuur van Wageningen University & Research (WUR) vragen om VIC in Sterksel te saneren.

Bijgaand een met redenen omkleed verzoek om af te zien van de voorgenomen verkoop van VIC Sterksel en in plaats daarvan de varkenshouderij en de bijbehorende mestvergister te saneren.

De situatie

De onderzoeksactiviteiten in het Varkens Innovatie Centrum van WUR in Sterksel worden per 1 januari 2020 beëindigd. Wij hadden het vanzelfsprekend gevonden als WUR besloten had dit proefstation te sluiten en de locatie terug te geven aan de natuur. Het VIC, dat naast kantoor- en bezoekersruimten bestaat uit een varkenshouderij en een covergister voor mest, ligt immers op de rand van het natuurgebied de Lange Bleek en op nog geen kilometer van

het Natura 2000-gebied de Strabrechtse Heide.

Vandaag de dag zijn er alleen maar redenen om tegelijk met de proeven ook te stoppen met dit in de loop der jaren uit de kluiten gewassen proefbedrijf. De varkenshouderij en de mestvergister – letterlijk tégen het bos aan – zouden zo spoedig mogelijk gesaneerd moeten worden. Daar hebben wij het afgelopen jaar stevig op aangedrongen.

Recent is in de gemeenteraad van Heeze-Leende een motie aangenomen waarin het college van B enW wordt opgedragen om alles in het werk te stellen om Wageningen te bewegen het VIC te saneren. Dat zou mogelijk zijn via de landelijke saneringsregeling 'geur', die per 25-11-2019 opengesteld is. Het VIC pleegt een forse aanslag op de neus van de omwonenden en de recreanten in het gebied. Een tweede kans om het VIC met overheidsgeld te laten saneren, biedt zich aan in het kader van een opkoopregeling stikstof die nu in de maak is.

Het perspectief

WUR is voornemens het proefstation te verkopen aan Zitta Biogas, een bedrijf dat door wil gaan met de mestvergister en het daaraan in de vergunning verbonden varkensproefstation. Zolang de nieuwe eigenaar onderzoek blijft doen naar methoden of technieken om de emissie van varkens te reduceren, mag hij onder de vlag van voormalig proefbedrijf voor de veehouderij hier de business voortzetten. Zolang hij binnen de ruime marges blijft, die bedoeld waren voor wetenschappelijk onderzoek.

Wij zijn in Sterksel jarenlang trots geweest op het VIC. We hebben de minpunten voor lief genomen. Maar nu verzoeken wij de raad van bestuur van WUR dringend om af te zien van verkoop aan Zitta Biogas, dat thans de vergister huurt. Zitta Biogas wil samen met Re-N Technology deze vergister inzetten als demonstratie- en instructieproject. Volgens een meer recente lezing van Zitta Biogas zal deze kleine vergister gaan functioneren als pilot voor proces-innovaties bij grotere vergisters. Er gaat ook onderzoek gedaan worden in de varkenshouderij. Echter zonder WUR.

Het lijkt er op dat WUR de kop in het zand steekt, waar het gaat om toepassing van de eigen kennis, inzichten en richtlijnen. Op basis van onderzoeken en toekomstscenario's wordt in het eigen 'Strategisch plan 2019-2022' geconcludeerd dat onze agri-foodsystemen de overstap moeten maken naar een circulaire en natuurinclusieve landbouw. De ambitie wordt helder verwoord: 'Met kennis, onderwijs en onderzoek van het allerhoogste niveau wil WUR mondiale uitdagingen aangaan en de vereiste transitie vormgeven en versnellen.'

Wat ons betreft geldt deze ambitie niet alleen mondiaal, maar ook dicht bij huis. In dit plan wordt ook gesteld dat WUR streeft naar een betere verbinding met de maatschappij en partners. Wij roepen u op om deze woorden waar te maken. Hier en nu in Sterksel.

Het alternatief

De wijze waarop het VIC in Sterksel 'verhandeld' wordt, is een klap in het gezicht van omwonenden en andere betrokkenen. Het is ook een gemiste kans. Als de stallen en vergister gesloopt worden, blijft met de bezoekersruimte en de overige voorzieningen een accommodatie over die uitstekend kan functioneren als Innovatie Centrum voor Natuurinclusieve landbouw en/of voor onderzoek naar optimalisering van begrazing van vee in natuurterreinen. Er is dus een alternatief dat past binnen het strategische beleid van WUR: maak van het VIC een NIC, een Natuur Innovatie Centrum. Er zijn regionale partijen die dit alternatief vlot willen trekken, zoals Het Brabants Landschap, Kempisch Heideschaap, Brabants Burgerplatform, IVN Heeze Leende en de gemeente Heeze-Leende. Wij roepen WUR, de provincie Brabant en andere organisaties op om samen te kijken of hier een dergelijk NIC te realiseren valt. En om vandaag een dikke streep te zetten door de plannen om het VIC een doorstart te laten maken als varkensbedrijf annex mestvergister.
